

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ ZŠ CAMPANUS

Součást Minimálního preventivního programu školy (MPP)

Školní rok: 2026/2027

Garant dokumentu: Mgr. Helena Zakouřilová (školní metodik prevence) & Mgr. Kateřina Zítková (hlavní koordinátor KiVa)

Schválil: Vedení ZŠ Campanus

I. Úvodní ustanovení a filozofie programu

ZŠ Campanus dlouhodobě buduje bezpečné, respektující a inkluzivní prostředí pro všechny žáky, pedagogy i rodiče. Od školního roku 2026/2027 škola zahajuje komplexní implementaci mezinárodně uznávaného, vědecky ověřeného programu **KiVa**, zaměřeného na prevenci a řešení šikany a kyberšikany. Hlavním pilířem naší strategie je posun od pouhého reaktivního řešení následků k systémové, proaktivní práci s celým třídním kolektivem. Klíčovým prvkem programu je práce s dynamikou třídy a ovlivňování chování tzv. „přihlížejících“, kteří hrají zásadní roli v zastavení či naopak posilování agresivního chování. Cílem je vytvořit klima, kde šikana není tolerována a kde každý žák ví, jak bezpečně zasáhnout nebo přivolat pomoc.

II. Teoretická a diagnostická východiska (Požadavky ČŠI)

Pro správné uplatnění krizového plánu musí všichni pedagogičtí pracovníci školy striktně rozlišovat mezi běžným konfliktem, škádlením a šikanou.

1. **Jednorázový konflikt / Škádlení:** Střet zájmů mezi žáky, kde jsou síly obou stran vyrovnané. Chybí zde záměr dlouhodobě ubližovat nebo někoho systematicky poškozovat. Motivací není snaha získat nad druhým moc.
2. **Šikana:** Záměrné, opakované a dlouhodobé ubližování (fyzické či psychické) slabšímu jedinci ze strany jednotlivce nebo skupiny, kde existuje prokazatelná asymetrie moci (oběť se nedokáže bránit sama a trpí).

Diagnostika stádií šikany pro volbu intervenční metody:

- **1. stádium (Zrod ostrakismu):** Mírné, převážně psychické formy odmítání. Dotčený žák se necítí v kolektivu dobře, je okrajován, nikdo s ním nechce sedět v lavici.
- **2. stádium (Fyzická agrese a přitvrzování):** V zátěžových situacích slouží oběť jako ventil (hromosvod). Agresori zjišťují, že jim drobné útoky a posměšky procházejí, což je stimuluje k další agresi.
- **3. stádium (Vytvoření jádra):** Formuje se stabilní skupina agresorů, která začíná systematicky a organizovaně útočit na oběť.
 - *Poznámka: Stádia 1 až 3 jsou v plné kompetenci KiVa týmu ZŠ Campanus a řeší se metodikou KiVa protokolu.*
- **4. stádium (Normy agresorů jsou přijaty většinou):** Normy chování agresorů jsou akceptovány celou třídou. Dochází k naprosté ztrátě soucitu s obětí, nikdo se jí nezastane ze strachu, aby neskončil stejně.

- **5. stádium (Totalitní šikana / Institucionální šikana):** Násilí je ve třídě plně systematizováno a považováno za normální stav. Dochází k závažnému psychickému či fyzickému týrání.
 - *Poznámka: Stádia 4 a 5 KiVa tým pouze šetří, vyžadují však okamžité opuštění standardních školních schémat a spuštění krizového scénáře MŠMT za účasti vedení školy, Policie ČR a OSPOD.*

III. Personální, materiální a organizační zajištění

1. Personální zajištění: KiVa tým ZŠ Campanus

Pro zajištění funkčnosti, koordinace a odbornosti programu byl na škole zřízen stálý **KiVa tým**:

- **Hlavní koordinátor programu:** Mgr. Kateřina Zítková (zástupkyně ředitelky školy, učitelka) – metodicky vede tým, zastřešuje komunikaci s vedením školy a týmem organizace Schola Empirica, licenčního partnera programu KiVa v České republice.
- **Členové týmu za 1. stupeň:**
 - 1. oddíl (první až třetí ročník): Mgr. Petra Coufalová, Mgr. Stanislava Reinštein Merjavá, Mgr. Ivana Řezanková
 - 2. oddíl (čtvrtý až šestý ročník): Mgr. Barbora Svozilová, Bc. Marie Marková
- **Členové týmu za 2. stupeň a ŠPP:**
 - 3. oddíl (sedmý až devátý ročník): Mgr. Monika Majerová, Mgr. Kristýna Svídová
 - **Propojení s ŠPP/MPP:** Mgr. Helena Zakouřilová (učitelka 2. stupně, školní metodik prevence ZŠ) – zajišťuje propojení KiVa metodiky se stávajícím Minimálním preventivním programem a sociometrickou diagnostikou YoungLink.

2. Kontaktní kanály (Hlášení podnětů)

Pro usnadnění komunikace, podávání podnětů a anonymní i neanonymní hlášení rizikového chování žáky, rodiči i pedagogy slouží následující interní a externí kanály:

- **Dedikovaná, zabezpečená e-mailová schránka:** kiva@campanus.cz (přístup mají výhradně členové KiVa týmu).
- **Sociometrická a diagnostická aplikace: YoungLink**, která slouží k plošnému i cílenému monitoringu vztahů a bezpečí v jednotlivých třídách.
- **Tradiční (kamenná) schránka důvěry:** Umístěná naproti kancelářím hospodárek v budově školy.
- **Online schránka důvěry:** Pro rychlé a anonymní podání podnětu z domova či mobilního telefonu je k dispozici digitální formulář přístupný přes tento odkaz: [Online schránka důvěry ZŠ Campanus](#).
- **Oficiální evidence – Systém Hlášenky dle MPP:** Všechny incidenty, krizové situace a podněty vykazující znaky rizikového chování jsou pedagogy zaznamenávány do sdíleného diagnostického souboru **Hlášenky 2026/2027** v souladu s Minimálním preventivním programem školy.
 - Pokud záznam v *Hláškách* vykazuje po úvodním screeningu znaky šikany, případ je automaticky postoupen KiVa týmu, který přebírá řízení a spouští specifický krizový protokol (intervence v KiVa místnosti, metoda sdíleného

zájmu a následný follow-up). Všechny kroky sanace a prevence jsou následně v tomto systému zpětně evidovány jako doklad o systémové práci s třídním kolektivem.

- Systém hlášenek pravidelně reviduje metodik prevence.

3. Materiální a prostorové zázemí

Za účelem bezpečné, diskrétní a systematické práce byla v budově školy vyčleněna specializovaná **KiVa místnost**. Tato místnost splňuje požadavky na:

- Zajištění naprostého soukromí při krizových rozhovorech.
- Ukládání certifikovaných metodických materiálů, příruček a herních podkladů pro tři oddíly KiVa školy.
- Pravidelné schůzky a kazuistické semináře KiVa týmu.

IV. Kurikulární začlenění a časový harmonogram výuky (Všeobecná prevence)

Specifická prevence programu KiVa (lekce zaměřené na empatii, rozpoznání šikany, tlak vrstevníků) je pevně integrována do školního vzdělávacího programu (ŠVP) a probíhá celoročně:

Cílová skupina	Frekvence	Realizační prostor	Odpovědnost
1. – 3. ročník (Oddíl 1)	2x měsíčně	Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (OSV)	Třídní učitelé (časové zařazení je flexibilní dle uvážení vyučujících) ve spolupráci s garanty KiVa týmu pro 1. oddíl
4. – 6. ročník (Oddíl 2)	2x měsíčně	Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (OSV). Předmět Třídnická hodina (TH)	Třídní učitelé ve spolupráci s garanty KiVa týmu pro 1. a 2. oddíl
7. – 9. ročník (Oddíl 3)	2x měsíčně	Předmět Třídnická hodina (TH)	Třídní učitelé ve spolupráci s garanty KiVa týmu pro 3. oddíl

V. KRIZOVÝ PLÁN: Indikovaná prevence a postup při výskytu šikany

SCÉNÁŘ A: Postup při počínající šikaně (Stádia 1–3 podle diagnózy)

V případě zachycení signálů šikany či podání podnětu přes e-mail, aplikaci YoungLink, online formulář nebo osobně přebírá řešení situace určená dvojice z KiVa týmu. Postup se striktně opírá o protokol KiVa, povinné vyplňování certifikovaných KiVa formulářů a evidenci v Hlášenkách:

- 1. Zápis do Hlášenek a prvotní šetření (KiVa Formulář 1):** Jakýkoliv zachycený podnět musí být pedagogem zaevidován do sdíleného diagnostického souboru **Hlášenky 2026/2027**. Dospělý, který se o ubližování dozvěděl jako první, bezodkladně vyplňuje **KiVa FORMULÁŘ 1 (Šetření)**. Na základě zjištěných dat (zda jde o konflikt, individuální případ ublížení, nebo vytrvalou šikanu) rozhodne o předání případu KiVa týmu.
 - *Diferenciace:* Pokud se nejedná o šikanu, případ se v Hlásenkách označí jako běžný kázeňský přestupek a řeší ho třídní učitel. Pokud znaky šikany naplňuje, případ přebírá určená dvojice z KiVa týmu.
- 2. Rozhovor s obětí (KiVa Formulář 2):** Vedený dvěma členy KiVa týmu v *KiVa místnosti* s cílem poskytnout maximální bezpečí a podporu. KiVa tým povinně vyplňuje **KiVa FORMULÁŘ 2 (Rozhovor s obětí)**, kde zaznamená povahu ubližování, jména účastníků a naplňuje okamžitá ochranná opatření pro oběť (např. doprovod o přestávkách, určení bezpečných spolužáků). V systému *Hlášenky* se zaznamená datum zahájení intervence a odkaz na existenci tohoto formuláře.
- 3. Individuální rozhovory s účastníky (KiVa Formulář 3):** Členové KiVa týmu vedou v průběhu jedné vyučovací hodiny oddělené, individuální rozhovory se všemi žáky, kteří se ubližování účastnili. Pro každý rozhovor povinně vyplňují **KiVa FORMULÁŘ 3 (Individuální rozhovory s žáky, kteří se šikanování účastnili)**, kde je přesně zaznamenáno, na čem se tým s daným žákem dohodl a jaký osobní závazek k nápravě žák přijal.
- 4. Společná diskuse a uplatnění sankcí (KiVa Formulář 4 & Hlášenky):** Ihned po individuálních schůzkách následuje společná konfrontace/diskuse s agresory pod vedením KiVa týmu. Průběh a reakce se zaznamenávají do **KiVa FORMULÁŘE 4 (Společná diskuse s žáky, kteří se šikanování účastnili)**.
 - *Legislativní nadstavba:* Při řešení nevhodného chování škola postupuje primárně podle metodiky programu KiVa s cílem dosáhnout změny chování a nápravy vztahů. Výchovná opatření podle školního řádu budou uplatněna v případě, že nedojde k naplnění dohodnutých kroků. Člen KiVa týmu provede podrobný zápis do souboru **Hlášenky 2026/2027** (Krok 2 a Krok 3 dle metodiky MPP).
 - *Informování zákonných zástupců:* Zákonní zástupci jsou informováni neprodleně a prokazatelně.
- 5. Sledování a navazující rozhovory (KiVa Formulář 5 & Uzavření případu):** S odstupem 1–2 týdnů provádí KiVa tým kontrolní schůzky s obětí i agresory. Výsledky těchto schůzek a ověření, zda ubližování zcela ustalo, se zaznamenávají do **KiVa FORMULÁŘE 5 (Navazující rozhovory)**. Třídní učitel zanechá do *Hlášenek* informaci o realizované sanaci kolektivu (např. cílená preventivní třídnická hodina). Po úspěšném ověření nápravy je případ v systému *Hlášenky* finálně označen jako uzavřený. Všechny papírové KiVa formuláře (1–5) jsou bezpečně a diskrétně archivovány u koordinátora KiVa programu Mgr. Kateřiny Zítkové.

SCÉNÁŘ B: Postup při pokročilé nebo totalitní šikaně (Stádia 4–5 nebo selhání scénáře A)

Pokud screening (Formulář 1) nebo kontrolní schůzky (Formulář 5) odhalí, že šikana dosáhla pokročilého stádia, agresori dohodu porušili, nebo jednání vykazuje znaky brutality či kyberšikany naplňující skutkovou podstatu trestných činů, KiVa tým předává případ metodikovi prevence a vedení školy a spouští se krizový scénář MŠMT:

1. **Okamžitá izolace a nouzový zápis:** Zajištění fyzického bezpečí oběti a její okamžité oddělení od agresorů. Do souboru *Hlášenky 2026/2027* se okamžitě zadává krizový incident s nejvyšší prioritou a kazuistika se předává řediteli školy.
2. **Krizový štáb:** Svolání krizového štábu školy (ředitel školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel). Výstupy a zápis z jednání štábu se stávají součástí oficiální složky případu.
3. **Oznámení externím orgánům:** Škola bezodkladně kontaktuje externí instituce.
 - **Policii ČR** (podezření na trestný čin/přestupek – ublížení na zdraví, vydírání, kyberšikana atd.)
 - **OSPOD** (Orgán sociálně-právní ochrany dětí)
4. **Jednání se zákonnými zástupci:** Svolání výchovné komise za účasti rodičů všech dotčených stran a seznámení s právními důsledky. Zápis z komise se archivuje v dokumentaci ŠPP.
5. **Nejpřísnější výchovná opatření:** Udělení 2. nebo 3. stupně z chování, případně podání podnětu soudu k nařízení ústavní výchovy. Konečné rozhodnutí o kárném opatření je zaneseno do systému *Hlášenky*, čímž se digitální i administrativní stopa krizového řízení kompletně uzavře.

VI. Spolupráce se zákonnými zástupci (Rodiči)

1. Obecné zásady partnerství

Škola považuje spolupráci s rodiči za naprosto klíčovou. Cílem komunikace není obvinění rodiny, ale společný postup při zastavení ubližování. Škola garantuje rodičům objektivní vyšetření, bezpečné prostředí pro sdílení informací a pravidelnou zpětnou vazbu.

- **Preventivní cílená informovanost:** Na začátku školního roku jsou rodiče informováni o průběhu implementace programu KiVa (prostřednictvím webu školy, třídních schůzek). V průběhu roku mohou témata proběhlých lekcí sledovat v programu Bakaláři – sekce Výuka.

2. Postup vůči rodičům OBĚTI

- **Apel na včasné oznámení ze strany rodičů:** Škola důrazně žádá a vyzývá všechny rodiče, aby v případě, že se od svého dítěte dozví, že se k němu někdo ve škole (nebo v kyberprostoru) nechová dobře, na nic nečekali a **tuto skutečnost škole neprodleně oznámili**. Včasná reakce je kritická pro úspěšné zastavení ubližování. Pro nahlášení mohou rodiče využít jakýkoliv kontaktní kanál (e-mail kiva@campanus.cz, online schránku důvěry, případně mohou kontaktovat přímo třídního učitele či člena KiVa týmu).

- **Včasné vyrozumění ze strany školy:** Pokud naopak šikanu zachytí škola jako první, jsou rodiče šikanovaného žáka o situaci informováni členem KiVa týmu neprodleně po provedení úvodního screeningu a vyplnění *KiVa Formuláře 1*. Komunikaci vede určená dvojice z KiVa týmu nebo třídní učitel a schůzka se plánuje v bezpečném prostředí *KiVa místnosti*.
- **Nabídka řešení:** Rodičům je představen plán ochranných opatření, která škola zavádí pro bezpečí jejich dítěte (např. zvýšený dohled nad žákem o přestávkách, určení bezpečných spolužáků/patronů). Škola garantuje, že situaci bere vážně a o průběhu řešení bude rodiče pravidelně informovat (včetně výsledků follow-up schůzek z *KiVa Formuláře 5*).
- **Zákaz konfrontace:** Škola v souladu s metodikou KiVa i krizovým plánem MŠMT důrazně nedoporučuje, aby rodiče oběti řešili situaci sami přímo s agresory nebo s jejich rodiči. Takový postup situaci téměř vždy zhorší. Veškerou komunikaci a vyjednávání zprostředkovává výhradně škola prostřednictvím certifikovaných postupů.

3. Postup vůči rodičům AGRESORA (Účastníků)

- **Informování po šetření:** Rodiče žáků, kteří se ubližování účastnili, jsou kontaktováni členem KiVa týmu bezprostředně po individuálních a společných rozhovorech (*KiVa Formulář 3 a 4*).
- **Konstruktivní schůzka:** Rodičům je představen zjištěný stav, případná uplatněná výchovná opatření (sankce dle školního řádu zanesené do *Hlášenek*) a především **konkrétní závazek, který jejich dítě v rámci KiVa protokolu podepsalo**. Rodiče jsou požádáni o spolupráci a podporu jejich potomka v domácím prostředí při plnění tohoto závazku.
- **Při nespolupráci:** Pokud rodiče agresora bagatelizují situaci nebo odmítají součinnost se školou, vedení školy věc okamžitě postupuje do **Scénáře B** – svolává se oficiální Výchovná komise a škola podává podnět na **OSPOD** z důvodu neplnění rodičovské odpovědnosti a zanedbávání výchovy.

Tento krizový plán, včetně povinnosti vést KiVa formuláře 1–5 a propojovat je se systémem Hlášenky 2026/2027, je platný a závazný pro všechny zaměstnance ZŠ Campanus.